

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstinget. № 28.

Tiende Session.

18de Møde.

Mandagen den 26de Octbr.

(Fortsat.)

Lehmann (forts.): Jeg siger altsaa, at den ubstrakte Selvstændighed, som Enken er i Besiddelse af, ikke er tillagt hende ved nogen Lov, men ved Folkets egen Villie, udtalt igjennem Praxis, stadfæstet ved Præjudicater; thi det er jo ganske klart, at det er tænkeligt, at en Lovgivning fra et aldeles theoretisk Standpunkt, maaskee endogfaa fra enkelte overveiende Personligheder, endog fra selve Tronen af, kan udføre en Sætning i en Lov, som maaskee under stor Modstræben af Folket omsider kan vinde Hævd; men naar Noget, tiltrods for Loven, baner sig Vej, ligger der deri et slaaende Vidnesbyrd for, at det, der seirrig trænger igjennem, er det, der svarer til Folkets Tankegang, det, der finder sin rette Stadfæstelse i Tusinders og atter Tusinders gjentagne Erfaringer. Udvalget har yttret, at den Pige, som selv maa skaffe sig en Existent og selv fegte sig igjennem Livet, gennemgaaer en nok saa alvorlig Skole, som den store Majoritet af Ugteskaberne kan give den glatte Kone. Den ærede Justitsminister bemærkede dertil, at dette gjælder ikke om enhver Pige. Dette er nu saa utvivlsomt, at det vilde være meget sært, om Udvalget havde overseet det, og vi have derfor ogsaa ved Siden deraf bemærket, at det i langt ringere Grad gjælder om dem, der væsenlig fortsætte deres Liv i Fædrenehjemmet, og der er ogsaa gjort opmærksom paa, at, om de end have mindre Evne til at haandhave deres Myndighed, saa have de ogsaa langt mindre Brug for

samme, og i de ganske enkelte Tilfælde, hvori de ville have en paatrængende Brug for samme, fordi de ere stillede i Forhold, under hvilke de blive mishandlede eller dog slet behandlede af deres Nærmeste, der er det dobbelt vigtigt for dem at kunne unddrage sig fra dette Forhold, og efter min Overbeviisning vil den praktiske Følge af Retten hertil ikke være den, at de med deres Formue ville drage ud i Verden, men den, at, naar de vide sig ikke at være stavnslundne til Familienstens, maaskee til en meget egennyttig og hjerteløs Families Villie, saa vil deres Stilling i denne Familie og deres hele Behandling blive bedre. Det glæder mig, og jeg har ikke heller havt nogen Tvivl derom, at den ærede Justitsminister paa ingen Maade har været blind for den store moralske Betydning, en saadan Bestemmelse kan have, og jeg skal da ved denne Leilighed besvare, hvad han før anførte, at der i England kan have udviklet sig en ganske anden Opfattelse og en ganske anden Dygtighed, end der her kan gjøres Regning paa. Ja, det er en af de store, tilfredsstillende Følger af at give gode og vise Love, at de paatrykke Folkets Charakter deres Landsstempel, at indtil en vis Grad Livet og Indtjendelserne ere en Virkning af Institutionerne. Det er derfor ganske vist, at hvor en saadan Institution har bestaaet i en lang Tid, maaskee endog i Aarhundreder, der vil Tvivlen være bedre skiftet til at haandhave dette Baaden; men det er ogsaa ganske vist, at hun aldrig vil søres dertil, naar der ikke gives hende denne Ret. Jeg henholder mig her til hele den Række af Debatter, som jeg troede affluttede med Grundlovens Givelse; thi det vil erindres, at i Decennier før den Tid maatte vi